

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl. Pentru România și străinătate 4 fl. la an. Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc. Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutul tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Războiul.

Domnește părerea generală, că ne aflăm în ajunul unui războiu, ce poate să-și lătească flăcările pe întinderi cu mult mai mari decum azi s'ar putea prezice!

Pusă s'au »puterile« europene toate în gredă una lângă alta, și au bătut pe tact cu piciorul în pământ: în șase zile tu Grecia să-ți tragi napoi toate trupele de pe insula Creta, că de unde nu, te luăm noi în baionete și te ducem acasă cum nu-ți va plăcea!

Și mica Grecia, părăsită de toate amicele, a zis: *nu mă duc!* Faceți ce vreți, nu mă duc! Căci așa cere întreaga mea națiune, cu mic cu mare, să nu ne mai dăm înapoi.

Regele lor George văzând siluirea ce puterile vor s'o facă cu țeara sa, a spus: „Ori ce-or face puterile, **Grecii vor lupta mai departe, până la oel din urmă om!**” Ear' întâiul seu ministru a zis: „**Mai bine să peară Grecia de pe mapa Europei, decât să se dea acum napoi!**”

S'a mirat lumea de atâta îndrăzneală, dar' împrejurările par a scoate la iveală, că își are această îndrăzneală razimurile sale! Anglia e și ea între cei-ce cer să se retragă Grecia, dar' când puterile au amenințat cu baioneta pe mica țerisoară ce jertfește cu nobleță sânge și avere pentru liberarea fraților sei de sub jug păgân, atunci Anglia a zis: *Nu!* Cu asta nu mă învoiesc eu! Mai bine mă despart de voi. Și a cerut ca întâi Turcii să-și retragă trupele din Creta, apoi Grecii.

Ear vorba asta a Angliei trage mult în cumpănă, căci războiul se poartă în ocuri cu mări, cu ape întinse, ear pe apă Anglia e tare, nu glumă!

Despărțirea Angliei însă puterile au prevenit-o... primind propunerea ei.

Și așa pare a eși tot mai bine la lumină, că războiul dintre Grecia și Turcia, ar fi de fapt o rezboire, deocamdată mocnită, între puterile însăși, îndeosebi între Anglia și Rusia. Urmările să vor vedea.

Dar' eată însăși știrile ce s'au urmat de o săptămână despre desvoltarea lucrurilor. Le dăm după cum noi le-am aflat, zi de zi.

6 Martie. Toate foile grecești urmează a cere cu stăruință, ca guvernul să respingă cererea marilor puteri de-a se retrage din Creta! Din contră, se trimite încă trupe!

Să dă ca sigură știre, că în decursul lunii lui April după-ce își va fi mobilizat armata **Grecia va declara Turciei războiu.** Câmpul de luptă va fi Tesalia.

În fața amenințărilor puterilor europene, întâiul ministru grecesc a declarat unui corespondent al marelui ziar „Figaro” din Paris: „**Grecia nu-și va retrage trupele! Mai bine să peară Grecia de pe mapa Europei, decât să se dea napoi în fața amenințărilor!**”

Ear Regele a declarat ca nu Grecii, ci cei din Tarigrad tulbură pacea Europei, și chiar de aceea ei nu vor înceta, ci vor urma uita! *»Ce vor face marile puteri, vom vedea. Dar' ori-ce vor face, Grecii vor lupta*

mai departe, până la cel din urmă om, până la moarte!

7 Martie. În fața ținutei hotărâte a Grecilor, diplomații marilor puteri să sfătuesc ce să facă? *Să aplice oare forța contra Greciei ori să aștepte alt chip de regulare a pricinii?* Această întrebare a rupt ghiata: Bunăînțelegere între puterile mari — s'a spart!

Germania cere siluirea chiar cu arma a Greciei spre retragere, — Anglia însă cere ca întâi Turcii să-și retragă trupele de pe Creta, apoi Grecii. Și a declarat Anglia că *la siluirea Greciei cu puterea, nu se învoiește: Mai bine ese din tovărășia puterilor!*

Maestatea Sa Monarchul nostru plecase la Cap-Sânt-Martin la începutul săptămânii trecute și anume spre a petrece acolo trei săptămâni. Aceasta era luată ca un semn sigur că pacea Europei nu e primejduită, căci în vreme grele capetele încoronate nu lipsesc din fruntea țerii, ci stau de să înțeleg într'una cu ministri lor asupra ce e de făcut? La 7 Martie, Dumineca trecută, abia dar' după câteva zile, sosește știrea că **Maestatea Sa se întoarce acasă!** Asta a isbit foarte pe cei-ce aveau nădejdi de »pace« în legătură cu mergerea M. Sale la locul de recreație

Grecia și-a chemat rezerviștii sub arme. Are acum cam 100,000 oșteni gata de luptă.

O corabie rusască a încungiuurat odată Creta întreagă, și căpitanul ei spune că în jurul orașelor din apropierea țărmului, *lupta curge neîntreruptă pe insulă.*

Regele George al Greciei, după-ce și-a mânat pe fiii sei, *va pleca și el în tabără, la Tesalia!*

8 Martie. Știrea despre reîntoarcerea Maestății Sale, ca toate știrile mari, să desminte azi, dar' într'o formă nehotărâtă. M. Sa adevă, n'a plecat încă, nici nu are gând să se întoarcă la Viena, decât în cazul când sănătatea M. Sale împărătesei ar cere-o...

Despre eșirea Angliei din șirul celorlalte puteri, încă se spune că acum nu mai e teamă, căci puterile au primit propunerea ei, de-a cere Turciei ca ea să-și retragă întâi trupele din Creta. — Că ziua de mâne ce-o să aducă, e enigmă. Fie-care zi cu surprinderile sale!

Din London se telegrafează: Un număr însemnat de tineri s'au instințat la agentul Grec Metaxas, că voesc să meargă în Grecia să între ca voluntari în armata grecească contra Turciei! Au adunat până-acum deja și bani, peste 12,000 funți sterlingi!

În Bruxella (în Belgia) a fost la 6 Martie de nou demonstrație mare contra Turcilor și pentru Grecii. Asemenea în Antwerpen. Din Antwerpen au și plecat 500 tineri belgieni ca voluntari în armata grecească, spre a-i da ajutor contra Turcilor!

În Roma asemenea să înștiințează mulți că vor pleca la Atena ca voluntari în armata grecească!

9 Martie. Turcia a respuns puterilor, că e învoită a primi să se dea Cretei neatarnare, dar' asupra întocmirii cărmuirii insulei, să aibă a-și da și ea învoirea.

Respunsul Greciei să așteaptă pe mâne și să ține că nu va fi hotărât respingător, ci să se va spune că Grecia s'a pus în înțelegere de-adreptul cu Poarta!

Din Pola se telegrafează că corabia de războiu »Tiger« a primit poruncă să stee gata de plecare în ori-ce moment! În același timp să lucrează cu grabă mare la prevederea cu toate cele de lipsă a corăbiilor »Leopard« și »Kronprinz Rudolf«.

Turcia să teme! Sultanul a trimis pe un consul la Regele Sârbiei se-l poștească la Constantinopol, unde va fi rugat să dea ajutor Turciei contra Grecilor la caz de războiu, *că-i va face mari îngăduințe în Serbia-veche și Macedonia!* Regele însă a răspuns că nu poate merge, fiind mare lipsă să stee acasă, ear ajutor încă nu poate făgădui, căci doar Turcia chiar spre hotărțile Sârbiei a trimis în timpul din urmă mai multă armată. Acest răspuns a stîrnit mare neliniște în Constantinopol.

»Dreptatea« din Timișoara a primit o scrisoare din Plevlje, în Bosnia, în care i-să spune, că **armata Austro-Ungară din Novibazar e pusă pe picior de rezbell!**

10 Martie. Consulul grecesc din Budapesta provoacă pe toți supușii greci aflați în țerile coroanei ungare, și cari au fost asentați în anii 1866—1873, ca numai decât să se întoarcă în patria lor și să se infățiseze la comanda batailloanelor lor.

Regele grecesc a dat poruncă aspră colonelului Vasos, comandantul trupelor grecești din Creta, să nu părăsească sub nici o împregiurare locul.

Turcia mobilizează puternic. La 8 Martie a plecat din Tarigrad deja al 22-lea tren mare cu miliție, la Soloniki. Până-acum pe linia hotarelor Greciei să află 22 batalioane de linie și 44 batalioane de redifi, număr ce e de patru ori mai mare ca numărul trupelor ce Grecia are în fața lor pe aceeași linie. La olaltă sînt la Soloniki concentrate 55.000.

În respunsul seu, spun unele foi, Grecia s'ar fi declarat gata a să supune cererii puterilor, dacă puterile împedecă pe Turcia în trimiterea de nouă trupe spre părțile împincinate, și dacă trupele grecești vor fi luate să lucreze alătura cu ale puterilor la regularea insulei.

Alte foi spun că răspunsul ar suna așa: Grecia nu să poate supune cererii puterilor, dar' cere ea, ca să se facă un mare plebișcit (o întrebare a însuși poporului din Creta), care el să hotărască cu voturile sale a cui să fie insula! Să hotărască poporul însuși asupra sorții sale viitoare. Ear acestei hotăriri apoi, ori-care a fi ca, Grecia se va supune! Regele e și el de părerea asta.

Din Macedonia și Albania vin știri îngrijitoare: Să ia ca sigur, că îndată ce vremea va da mai spre bine, *va isbucni rescoală!*

Puterile propun să încungiuire Creta toată (adecă să cuprindă toate porturile ei) cu corăbii, să o »blocheze«. Unii admiralii cer chiar ca și porturile Greciei să fie blocate. Ear dacă corăbiile grecești totuși ar mai încerca să miște, să puște asupra lor! Comandantul unei corăbii grecești auzind de asta a spus: »Decât să mă supun, mai bine adun toți soldații pe bord, ear corabia o arunc în aer cu dinamită!« Decât că pentru blocare le trebuie încă multă putere: numai pentru încungiuirea Cretei, sînt de lipsă 40 de corăbii mari de războiu!

Pe insulă să aud într'una detunături puternice. Răsculații au multă dinamită, cu care au aruncat în aer o parte dintr'o fortareasă turcească cu mulți soldați.

11 Martie. Răspunsul Greciei, deși blând și cu mult încungiuir, spune aceea de ce era teamă: că nu să poate supune dorinței puterilor. Grecia încă dorește pacea, zice, dar' retrăgându-și trupele s'ar porni nouă măceluri asupra creștinilor, și de aceea în interesul umanității va fi bine ca Grecia să-și lase încă trupele în Creta.

Puterile în urma acestui răspuns, să spune că au hotărât blocarea și a Cretei și a Greciei!

Lupta pe insulă decurge, Turcii au atacat la 9 Martie dimineața lagărul grecesc de lângă Akrotiri. Mulți căzuți din amândouă părțile. Răsculații au provocat pe Turcii din cetățuia Hierapetra să se predee de voce bună, dar' fiindcă nu s'au supus, au început bombardarea cetății. O corabie de războiu italiană, a tras din port focuri de tun asupra resculațiilor ca să-i împrăștie.

O telegramă din Fiume, spune că o nouă divizie de corăbii de războiu austro-ungare, e gata de plecare în apele Greciei. Toate pregătirile sînt gata pentru mobilizarea generală a marinei austro-ungare!

La asentările din Fiume au fost recrutați 65 % (65 la sută) din cei chemați la sorți, și partea cea mai mare au fost împărțiți la marină!

„ZARANDEANA“

este numele unei noue societăți de credit și economii, ce să va înființa în curînd în **Băltă** (lângă Deva), cu un capital social de-ocamdată de 20,000 fl.

Subscrierile s'au început deja în Băltă, și să vor urma, împărțindu-se liste în jur.

Societatea e pusă la cale de inteligența română din Băltă.

Îi dorim isbîndă deplină, și îndemnăm pe Românii din acele părți, să-i dea tot sprijinul lor.

Liste să primesc dela domnul **Lazar Perian**, primar, și tot d-sale sînt a să înapoia.

Biruințele Cehilor.

După lupte încordate și purtate cu multă lăpădare de sine, Cehii din Bohe-mia se apropie tot mai mult de visul lor de aur: neatarnarea țerii lor și egala îndreptățire a limbii cehe în administrația țerii și la judecătoria.

Limba nemțească strimtorase pe cea cehă și din administrație și la judecătoria, întocmai ca cea ungurească pe a noastră aici. Dar' Cehii au luptat adevărată luptă de eroi, pentru desrobirea ei, și nu s'au înspăimîntat nici de temniți, nici de baionete. de nimic, ci au luptat înainte. Și nu ei, cei-ce primiau loviturile, s'au obosit în luptă, *ci cei-ce le-au dat!* Și azi lovitorii ei se apropie de loviți și le îmbie pace, o pace așa încât pot s'o primească fără să li-se pară nevrednică: li-se pune limba lor de-opotrivă cu limba nemțească în toată administrația țerii și la judecătoria, așa că ori unde ai înainta o rugare ori plânsoare în limba cehă, și-se va da

răspunsul tot în acea limbă. Dieta provincială având, Cehii mai cer ca M. Sa Impăratul să se încoroneze de Rege al lor, cum e încoronat de Rege al Ungariei. Asta e culmea cererilor lor. Și asta, deocamdată, nu li-se dă. Li-se va da însă nesmintit nu peste mult.

Guvernul a și pregătit deja ordinațiunea guvernială, prin care limba cehă se ridică la rangul de limbă de stat, și nici nu numai în Bohemia, ci și în Moravia și Silezia. Ordinațiunea se va publica încă acum în ajunul alegerilor generale pentru dieta mare din Viena («Reichsrath»).

Afară de asta va primi și Moravia universalitate și tehnică.

Sunt pornite cercurile conducătoare din jumătatea de dincolo a împărăției pe un drum mai larg și mai drept întru facerea dreptății între popoarele ce o alcătuiesc. Și noi amintindu-le acestea cetitorilor noștri, o facem ca să sêmăm tot mai multe raze de credință și bună nădejde în inimile lor tață de viitorul și al cauzei neamului nostru din ceastalaltă jumătate a Impărăției, jumătate rămasă încă mult napoia celeilalte în privința asta, dar care nici ea n'are s'o mai ducă mult pe calea rabiată pe care a apucat.

„Reuniune economică“ pentru Orăștie și jur.

În urma invitației dlui Dr. I. Mihu, făcută prin foaia noastră în numărul trecut, peste 35 de domni s'au adunat Joi în 11 Martie n. în localul institutului de credit »Ardeleana« la consfătuirea ce se avisase asupra întemeierii unei Reuniuni, care să dea după putință un avânt mai frumos agronomiei, industriei și comerțului la poporul român din aceste părți.

Au venit la consfătuire afară de cea din loc, inteligență din comunele vecine Căstău, Beriiu, Sibiușel, Vaidei, Romos, Vinerea, Balomir, Turdaș, Sécărămb. etc.

Di Dr. Mihu a salutat pe cei adunați, prin o vorbire în care arată de ce au fost poftiți să vină și care e scopul spre care se dorește pornirea unei lucrări noi în aceste părți.

Între preocupățiunile de căpetenie ale timpului de astăzi, a zis d-sa, ocupă un loc de frunte chestiunile economice de tot felul, chemate a procura și a spori popoarelor is-

voarele de venit, de bogăție, pentru-că, precum o poate înțelege ori-și-cine, dela aceasta atîrnă apoi înflorirea ori lăncezirea și a tuturor celorlalte ramuri de manifestare a vieții omenești, mișcările culturale, naționale, etc. Vedem cum statele toate își pun încordate străduințe întru a ridica bunăstarea economică a poporului țerii lor, și alături de statul sunt în lucrare zeci de Reuniuni cu același scop, și municipiile (comitatele) și comunele și societăți private.

Noi Românii din aceste părți însă, precum o simțim cu toții, sîntem avisati numai la noi înșine, căci nouă nimeni nu ne dă nici un ajutor, nu ne vine cu nici un sprigin, nici municipiu, nici stat, nici nimenea. Trebuie să ne ajutăm noi. Și e o dorință veche a inteligenței de aici, ca să facem și noi ceva pentru poporul nostru, pentru economii, industriași și, ce se poate, pentru neguțătorii noștri, să le venim, noi inteligența, și unora și altora într'ajutor. Ear' într'ajutor mai bine ca printr'o Reuniune economică, cu chemare și puteri anume, nu se poate veni. Și puțința de-a o face, o avem, căci avem aici, în Orăștie și în întinsul jur al ei, un popor bine încheșat, și, mulțumită lui D-zeu, bun, inteligent și nici nu tocmai sărac, așa că auzind de ce e vorba, că adevărat întru al lui propriu bine e vorbă să se facă lucrul, are să ne vină și el cu ajutor, negreșit.

De aceea am gândit că va fi poate mai ducător la scop, să se facă aci o Reuniune în cadrul mai larg, cu două secții: una agricolă, și alta pentru industriași și comercianți.

Întreabă pe cei adunați ce părere au, să se facă așa, dublă, ori poate deocamdată numai o »Reuniune agricolă«, și la timpul seu alta pentru industriași?

Având să se între astfel în desbaterea lucrului, domnul Dr. Silviu Moldovan a propus întâi constituirea biuroului, și anume propunând de președinte adhoc, pe domnul Dr. Mihu, ear' de secretar pe dl L. Bercian. S'a primit. Ear' după aceasta cei de față, fără multe desbateri, căci lucrul e și frumos și bine plănuț încât mult nu mai ai ce discuta asupra lui, decât să te bucuri și să-l prmiești, — acceptează părerea că să se facă Reuniune cu două despărțiminte.

Di Dr. Mihu face cunoscut, că are gata și un proiect de statute; ear' adunarea alegând o comisie de patru, pe dnii A. P. Bercianu, Dr. S. Moldovan, Ioan Branga și N. David, o însărcinează ca împreună cu dl Dr. Mihu, să stabilească textul statutelor, după proiectul pregătit. Biurul apoi va înainta ministrului spre întărire proiectul de statute, și după-ce vor fi statutele întărite,

se va convoca adunarea generală de constituire a Reuniunii.

Astfel s'a pus temeiul unui lucru frumos și bun pentru poporul român din comitatul Hunedoarei, și dorim ca în curând să-l vedem întrupat în faptă, lucrând pentru binele obștesc și obșteasca înaintare.

„Ardeleana“.

— Adunarea ei generală a XI. —

Joi la 11 Martie n. înfloritorul institut de credit din loc, »Ardeleana«, și-a ținut a 11-a adunare generală a sa. Au luat parte peste 30 acționari, reprezentând 1652 acții.

Președintele direcțiunii, dl Iosif de Orbonaș, a deschis adunarea, amintind celor prezenți că institutul, deși între împrejurări mai puțin favorabile ca în alți ani, a progresat și ăstan și și-a încheiat socotelile cu un rezultat frumos. Toți ramii de operațiune, afară de cel al obligațiunilor cu caventați, au crescut.

După numirea unui notar pentru adunare L. Bercian, și doi scrutători N. Vlad și Dr. S. Moldovan, se dă cetire raportului direcțiunii.

Di Dr. Mihu, directorul executiv al institutului, citește raportul din care reese, că reverimentul casei în anul trecut a fost: peste trei milioane floreni; depuneri: 710.743 fl. 16 cr.; fondurile proprii ale institutului 240.928 fl. 75 cr.; realități are institutul în preț de 33.000 fl. profitul întreg al anului a fost: 90.980 fl. 50 cr. ear' profitul curat 23.626 fl. 80 cr.

Din acest profit curat, direcțiunea a propus, ear' adunarea generală a aprobat, ca se fie dat spre scopuri de binefacere: 1150 fl. și anume:

Fondului protopopesic gr.-or. din Orăștie	200 fl.
„ „ gr.-cat. „ „	200 „
Fondului »Reuniunii agricole române din Orăștie și jur«	250 „
Fondului »Reuniunii de industriași« din Orăștie	250 „
Pentru societatea »Petru Maior« din Pesta	50 „
Pentru școala din Orăștioara	50 „
„ „ „ Pișchintii	50 „
„ „ „ Vaidei	50 „
„ „ „ Tămășasa	50 „

Pe lângă acestea »Ardeleana« mai dă, an de an, tot spre scop de binefacere, jumătate din interesele fondului seu de rezervă (acum vre-o 1200 fl.) și anume ca ajutor bisericii române gr.-or. din loc. Asta în virtutea statutelor sale.

Ear' din restul de profit curat s'au pus 500 fl. într'un libel separat pentru fiul minoren al repausatului contabil al băncii, N. Vilt, a căror interese mama copilului le poate ridica an de an ca ajutor la creșterea lui, ear' trăind, când va fi de 18 ani, tinerul va putea ridica și suma aceasta însăși.

Comitetul de supraveghiere citește raportul seu, prin care declară a fi aflat și raportul direcției și socotelile în cea mai bună rînduială.

Adunarea le ia cu plăcere la cunoștință, — votând încredere direcțiunii pentru regulata conducere a înfloritorului institut.

Membrii din direcțiune, d-nii Elie Popovici (Sibișel) și Silviu Dămian (Orăștie) eșiți din direcțiune în ordinea vechimii, sînt realeși ca atari pe un nou period de 5 ani.

După acestea președintele mulțumind celor de față pentru interesul și ordinea în care au făcut să decurgă adunarea, — o declară de închisă.

Spre scopuri de binefacere.

Unul dintre cele mai frumoase lucruri care fac ca institutele românești de bani ce se înființează într'una în mijlocul poporului nostru, și pentru care noi și îndemnăm poporul să le dea sprijin, și anume numai acestor institute românești, — e, că ele din venitele lor ne dau earăși ceva nouă tuturor, înapoi. Ele împart din dobânda lor curată părți frumoșele spre scopuri de binefacere, tot românești.

Ne bucurăm când putem spune că aceasta așa este, că băncile noastre aproape toate își și înțeleg acest rost al ființei lor, și țin samă de el, care după-cum e condusă de oameni mai cu dor de jertfă spre frumoase scopuri, ori cu mai puțin.

Între băncile noastre, cea dintâi și mai tare, e »Albina« din Sibiu. Ea a ajuns la o înălțime mare și are venite foarte mari, și ne pare bine că putem însășna, că din venitele sale frumoase, ea și pune temeiuri la frumoase așezăminte, din cari tot poporul român și fiii lui să tragă folos.

Nainte cu doi ani, »Albina« a înființat o »masă pentru studenți«, la care 50 de tineri români ce umblă la școlălele din Sibiu au mîncarea dela amiază gratuit.

Acum că ăstan împlinește 25 de ani dela înființarea sa, »Albina« a hotărit să pună temeiul mare la un fond, din care, când va fi crescut de-ajuns, să se înființeze un Internat de băieți. un »Convict«, în care tinerii români dela școlălele din Sibiu, adevăc o parte a lor ce va fi primită, să aibă și cuartir și întreținerea întreagă gratuită. Și e nădejde că dorința aceasta nu o să treacă prea multă vreme să o vedem întrupată.

Eată fraților dela sate și dela orașe, de ce zicem noi mereu și mereu: avînd lipsă, îndreptați-vă cu cererile voastre către băncile românești, și numai către ele, căci ele mult bine ne pot face mergîndu-le bine, tot atât de mult bine, pe cât de mult rău cele străine, dacă noi, neînțelegîndu-ne chemarea, le dăm acestora ajutorul!

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Dă-mi o zi din viața ta.

Tu din cer venită-ai ce
Că să faci lumea ferice,
Dă-mi o zi din viața ta.
Dă-mi o zi dumnezeiască
Sufletul să-mi fericească
Și eu sufletul 'ți-oi da.

Fie 'n lume rău sau bine,
Lumea 'ntreagă pentru mine
Se cuprinde 'n umbra ta.
Dă-mi o zi dumnezeiască
Sufletul să-mi fericească
Și eu sufletul 'ți-oi da.

Tu dai viață cu-o zimbire,
Moarte cu-a ta nesimțire,
Raiul cu iubirea ta.
Dă-mi o zi dumnezeiască
Sufletul să-mi fericească
Și eu sufletul 'ți-oi da.

Poesie inedită, de

V. Alexandri.

Povestea mosorașului.

În Katwyk-pe-Marc, în Olanda, se vede Rinul bătrîn, domolit de mâna omului, căzînd printre două ziduri solide din stavilar în stavilar, prin albia pe care 'i-au săpat-o până la bariera din urmă, prin care întră liniștit în marea Nordului.

În Katwyk, când vine vremea pescuitului cel mare, mulțimea pescarilor pornește pe mare.

În oraș, se vede puțină mișcare, se aude puțin șgomot; însă este numai activitate, numai lucru. Afară s'aude uetul pescarilor și al valurilor; în oraș șgomotul lucrului se arată numai printr'un murmur ușor. Drept pildă e ceea-ce se petrece în chilia deschisă a asilului unde orfanele din Katwik învață să lucreze. În fiecare odaie sînt trei: croitoreasa și două cusutorese. Pot să vorbească ori-ce pe când lucrează, însă încet; dreptul de a vorbi tare în atelier îl au numai foarfecele și mosorașul care se învirtește. Dar' este o poveste privitoare la mosorașul acesta. Să v'o spun:

Erau odată trei fetițe, cari lucrau la aceeași masă cosînd cu ață de pe același mosoraș. Mumele acestor copile muriseră curînd după-ce se născuseră ele. Nu trecu ear' multă vreme și fetițele rămaseră și fără tată, micuțe încă, și prin urmare fără să fie în stare să muncească spre a se hrîni. Cel dintâiu dintre cei trei vîduvi, murise pe când lucra la un stavilar, luat de ghețurile cari

curgeau pe Rhin, ghețuri cari vin cu așa putere, încât dărîmă stăvilarele Rhinului și ale Meusei, ca să se scurgă în mare. Ceialaltii doi făceau parte din echipagiul unei bărci care se încecase din pricina unei furtuni pe când se întorceau dela pescuitul cel mare. Orfanele, cari erau cu frica lui D-zeu în inimă, se gândiau de multe-ori la părinții lor și ziceau când și când una către alta: »Imi e dor de tata!... sau »Cum aș vrea să ved pe tata!«

Intr'o zi pe când oftau ele așa și doriau fiecare să vază pe tatăl seu, ce să te pomești?... Mosorașul, de pe care una din lucrătoare rupsesse un fir de ață și care din pricina aceasta se tot învirtea, începî, nu să mai scoată același sunet monoton, ci să cînte; și fiecare vorbă pe care o cînta se înțelegea destul de bine.

Eată cam ce spunea cîntecul mosorașului: »Faceți-vă datoria zilnică. Munciiți fără preget, și cu trager de inimă și vă făgăduesc eu: când nu va mai rămănea fir de ață pe mosoraș, fiecare veți vedea pe cine doriți.«

Cele trei orfane se speriară deocamdată; pe urmă nu știură adevărat era ce auziră?... Una dintre ele care se zoria să și încerce odată, se grăbi să isprăvească ața din ac, și repede-repede, trase alt fir. Mosorașul începî ear' să se învirtească și cînta mai lămurit tot vorbele acestea:

»Când nu va mai rămănea fir de ață pe mosoraș, fiecare din voi veți vedea pe cine doriți.«

»Atunci, am să ved pe tata cât de curînd!« ziseră fetele una după alta. Fiindcă deși începuseră numai de câteva zile să coasă cu ața de pe mosorașul acela, nu era să treacă mult până să se isprăvească. Cel puțin așa își închipuiau ele. Se înșelau.

De geaba se siliau ele să coasă mai repede, să-și întrebuinteze bine zilele săptămînei... mosorașul le cînta mereu același cîntec și ața nu se mai isprăvia.

Trecură luni și ani; ieșiră din asil când le ajunse vîrsta, și li-se dete chiar voe să ia cu ele și mosorașul care numai lor le cînta; luară împreună o casă cu chirie și se făcură cusutorese; se măritară, dar' nu se despărțiră una de alta; făcură copii; copiii lor crescură, și ața se deșira mereu de pe mosoraș și căpătăiul din urmă tot nu 'i-se vedea.

Peste mulți ani, când îmbătrîniră de deabia se mai ținură pe picioare, când fură silite să-și pună ochelari ca să coasă cămășuțele nepoților, de pe același mosoraș deșirau.

Intr'o zi câte trele cusutoresele închiseră ochii, — tocmai în ziua aceea se sfîrși și ața de pe mosoraș.

Firul de ață care nu se mai isprăvia, este lanțul datoriiilor noastre; în fiecare zi tragem de el fără să putem isprăvi. decât tocmai în cîiasul din urmă. Dar' vorba cîntecului: »omul să-și împlinească datoria pe pămînt«.

Nu vedem pe cei pe cari 'i-am pierdut până nu ni-s'a isprăvit ața de pe mosoraș.

„Foaia pentru toți“.

Anunț literar.

Nouă colecție de povești. Dl I. Pop Reteaganul vestește că va da în curând de sub tipar un nou volum cuprinzând 60 povești și snoave. Roagă pe doritorii de a-i avea poveștile a se abona ori înștiința de pe acum la ele, ca să vadă dacă va avea de unde coperi speșele. Adresa îi e: în Reteag (Retteg).

Mulțumită publică.

Petroșeni, Martie 1897.

În favorul balului rom. arangiat la 6 Februarie pentru scopul edificării unei biserici nouă gr.-or. în *Petroșeni*, au mai intrat ulterior dela dl Constantin Baicu, învățător în Orăștie suma de 12 fl., colecția de d-sa dela domnii: Dr. Ioan Mișu 2 fl. 50 cr., Dr. Moldovan 2 fl., Dr. Muntean 1 fl. 50 cr., Nicolau Ivan, protopop 1 fl., C. Baicu 1 fl., V. N. Bidu 1 fl., Maria Racolța 1 fl., I. Roșiu, not. cerc. 1 fl., I. Vulc 1 fl. Suma 12 fl.

Primească atât stimatul domn colectant, cât și marimonioșii contribuitori profunđa noastră mulțumită și recunoștință.

În numele comitetului parohial:

Dionisie Socol,
epitrop I.

Mulțumită publică

În numele elevilor, împărtașiți cu cărți și alte recuzite școlare, procurate din suma de 10 fl. donată spre acest scop de onorabila familie Mihaiu din Batiz, din tristul incident al decedării fiului seu Octavian, vin pe această cale a aduce cele mai călduroase mulțumiri numitei familii.

Orăștie, Martie 1897.

I. Branga, inv.

Pentru redacție responsabil: Ioachim Muntean.

Concurs.

La subscrișul se primește un tinăr pentru ocuparea numai decât a postului de **adjunct notarial** în mod definitiv.

Cu postul este împreunat un salariu lunar de **15 fl.** v. a. plătiți ulterior, costul și cuartirul, fără veșmintele de pat și spălare, și venitele pentru inventare.

Respectivul poate spera să i-se li-cuideze încă și un honorar de cel puțin 120 fl. v. a. la an, ca substitut de matriculant!

Indivizii calificați vor avea preferință.

Bozeș (p. u. Algyögy), 8 Martie 1897

Candin Cristea,
notar cercual.

(194) 1—

„ARDELEANA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Nr. 26—1897
Plen.

(191) 2—3

Pentru ocuparea **postului de prim-comptabil** la institutul nostru, prin această se escrie

CONCURS:

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar fundamental de 900 fl.; care tot la trei ani se urcă cu 50 fl.
2. Tantiemă (în present circa 220 fl.)
3. Drept de pensiuie, conform regulamentului special.

Doritorii a ocupa acest post sânt poștiți a înainta cererile lor la adresa Direcțiunii institutului până la 15 Aprilie 1897 st. n și a documenta calificarea lor teoretică și practică pentru acest post.

Din ședința Direcțiunii, ținută la 23 Faur 1897

Dr. Ioan Mișu m. p.,
director executiv.

O Calfă și un Învățăcel

se primesc îndată în neguțătoria de mărfuri curente și manufactură a subscrișului.

Se recere dela reflectanți să cunoască pe lângă cea română și limbele germană și maghiară.

Condițiuni favorabile!

George Baciu,

(189) 3—3

negustor în Orăștie (Szászváros).

AVIS

pentru cumpărătorii de pește!

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că posed în magazinele mele din *Orăștie* (Szászváros) și *Brașov*, toate felurile de **peșcărie sărată și proaspătă**, precum **Crap** (Seran) de diferite mărimi și greutateți; **Morun**, **Somn** (fără cap și fără oase), **Platică** (Vencriga) diferite mărimi, **Lacherda** (Lapardon), **lore negre de România**, moi și tescuite, **lore roșii**, moi și tescuite, **Masline** mari și mici.

Vânzare en gros și en detail.

La cerere trimit și pachete prin postă în toate părțile, cu prețurile cele mai estine.

Atât calitatea mărfurilor mele cât și prețurile ei, concurează cu ori-și-ce neguțător de branșa aceasta.

La comande rog a se adresa subsemnatului,

cu stimă

Vasile N. Bidu,

(190) 2—4

în Orăștie (Szászváros) și Brașov.

AVIS.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public, că am cumpărat prin licitațiune *massa concursuală din prăvălia dlui F. Beer*, și că pun acum în vânzare această marfă **cu 50%** sub prețul dela fabrică, în localul meu de prăvălie în *Strada Școalei, Nro 12.*

Totodată am onoare a recomanda bogatul meu **deposit de stofe** aduse din patrie și din străinătate, pentru *sesonul de primăvară*, — precum și **croitoria mea** arangiată potrivit cu cerințele moderne, pentru pregătirea de *vestimente bărbătești și de copii.*

Rog pentru spriginire binevoitoare,

Orăștie, Martie 1897.

(195) 1—3

cu toată stima

Simion Corvin și Fiiu.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: **fl. 300.000.** Fond de rezervă **fl. 100.000.**
Depuneri **fl. 1.000.000.** Circulația anuală **fl. 15.000.000.**

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește **5%** interese fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la **fl. 1000** se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

(165) 4—

Intreprinzător român!

Subscrișul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însă onoratelor *comitete bisericesti și școlare* din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele școli din comunele **Romos, Romoșel, Balomir, etc.** În Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc., iar acum am în întreprindere *biserica din Bertiu și cea din Câmpuri-Surdac, și alte edificări.*

Recomandându-mă binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 5—15

Nicolae Părău,
edificător, în Orăștie.

Fondat 1885.

„ARDELEANA“

Fondat 1885.

instituit de credit și de economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros).

Birourile societății se află în casele proprii (Piața-mare Nr. 2 și 4).

Fonduri proprii ale societății: 681.235 cor.

Institutul primește:

DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE

sub următoarele condiții:

- a) depuneri cu anunț de 30 zile, cu **5%**;
- b) depuneri cu anunț de 90 zile, cu **5 1/2%**;
- c) depuneri făcute de *biserici, școale, corporațiuni culturale*, ori cu scop de *binefacere*, cu **6%**.

Permițând starea cassei, depuneri până la 1000 coroane se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulametul special pentru depuneri, la cerere se trimite gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se solvesc fără întârziere.

(166) 4—

Direcțiunea.

Starea depunerilor preste 1.400.000 Coroane.

Starea depunerilor preste 1.400.000 Coroane.